

Yhteistoimintaneuvottelun käynnistäminen

Khall 20.10.2025 § 225
139/01.01.03/2023

Valmistelija:
kunnanjohtaja Mervi Pääkkö
puh. 044 781 1250
mervi.paakko@parikkala.fi

Kunnanhallitus on käynnistänyt kokouksessaan 6.11.2023, 233 §:ssä henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut tehtäväkuvien ja tehtävien organisoinnin osalta sekä määräaikaisien tehtävien tarkastelusta. Kyse oli nimenomaan talouden sopeuttamiseen liittyvistä muutoksista. Osa näistä tehtäväkuvien muutoksista ja järjestelyistä on jo tehty.

Kunnanvaltuusto ei ole päässyt yksimielisyyteen talouden sopeuttamisen ohjelmasta vuosina 2023 ja 2024, joten talouden sopeuttamista on tehty yksittäisillä päätöksentekoon viedyillä asioilla ja myös ”juustohöyläämällä”. Nämä toimet eivät ole kuitenkaan olleet riittäviä ja tällä hetkellä vuosien 2026-2031 laskelmat näyttävät pysyvää alijäämää, mikäli mitään ei tehdä. Vuoden 2026 talousarvio näyttää noin miljoona euroa alijäämäiseltä. Lisäksi vuoden 2026 aikana huomioitavaksi tulevat myös mahdolliset muutokset hyvinvointialueen vuokraamien kiinteistöjen sopimuksiin, valtionosuusrahoitukseen, kunnan maksuosuuden kasvuun työttömyysetuuksissa ja työllisyysalueen kustannusten kasvuun. Lisäksi kansalliset palkkaratkaisut aiheuttavat merkittävän kustannusten nousun tulevana vuosina henkilöstökuluissa.

Taseeseen kertynyt ennustettu ylijäämä vuonna 2031 on noin neljä miljoonaa, kun se vuoden 2024 tilinpäätöksessä on noin 15 miljoonaa euroa.

Kuntalain 110 §:n mukaisesti kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntastrategiassa on myös asetettu tavoitteeksi, että kunnan talous on tasapainossa ja kestävällä pohjalla. Kunnanvaltuusto linjasi yksimielisesti talousarvioseminaarissaan 14.10.2025, että henkilöstön osalta aloitetaan laajennetut yhteistoimintaneuvottelut koskien mahdollisia henkilöstöresurssien vähentämistarpeita ja sitä kautta tehtävien lakkauttamista ja/tai osaaikaistamista.

Henkilöstöön kohdistuvat toimet voivat sisältää toiminnallisia muutoksia, joiden tavoitteena on vähentää työpanoksen tarvetta. Tätä voidaan toteuttaa esimerkiksi määräaikaisten työntekijöiden käyttöä rajoittamalla, työtehtävien uudelleen järjestelyin, resurssien uudelleen kohdentamisella ja hyödyntämällä eläköitymistä. Tarvittaessa henkilöstökustannuksia voidaan sopeuttaa osaaikaistamalla tai irtisanomalla henkilöstöä. Toimenpiteet saattavat johtaa myös organisaatiomuutokseen ja toimintojen ulkoistamiseen, millä voi olla edellä mainittuja vaikutuksia henkilöstöön. Käytettävät toimenpiteet ja niiden laajuus selviävät neuvottelujen kuluessa.

Neuvotteluissa tavoitellaan 8-12 htv:n vähennystä vuosien 2026-2028 aikana ja yhteissummmana noin 430 000 euroa.

Henkilötyövuosivähennyksen lisäksi neuvotteluissa on tarpeen neuvotella muutoksista myös mahdollisiin tehtäväkuvuihin, erilaisiin erillispalkkioihin sekä koko henkilöstöä koskeviin henkilöstöetuuksiin.

Yhteistoimintaneuvotteluissa on ennen talousarvion vahvistamista tarkoitus

käsitellä talousarvioehdotuksen vaikutuksia ja vaihtoehtoja. Työnantaja ei tule harkitsemaan lomauttamista vaihtoehtona, vaan kyse on nimemomaan pysyvistä sopeuttamistoimenpiteistä. Yhteistoimintaneuvottelut koskevat koko henkilöstöä.

Yhteistoimintaneuvottelut aloitetaan viikolla 43. Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007) mukaan mikäli työnantajan harkitsema irtisanominen, osa-aikaistaminen tai 90 päivää pidempi lomauttaminen kohdistuu vähintään kymmeneen työntekijään, työnantajan katsotaan täyttäneen neuvotteluvaihtoehtonsa, kun neuvotteluja on käyty vähintään kuuden viikon ajanjaksona niiden alkamisesta lukien, ellei yhteistoimintaneuvotteluissa toisin sovita. Tavoitteena on saada yhteistoimintaneuvottelut päätökseen joulukuun kunnanvaltuuston kokoukseen mennessä, jotta mahdolliset toimet voidaan huomoida talousarvion ja -suunnitelmavuosien laadinnassa. Sitä ennen kunnanhallitus käsittelee yhteistoimintaneuvotteluiden lopputuloksen. Yhteistoimintaneuvottelu korvaa lain mukaisesti erilliset asianosaisten kuulemiset.

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa ja hyvinvointialueilla (449/2007) § 4 mukaan työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;
- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;
- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tekee valtuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Ennen yhteistoimintamenettelyn aloittamista työnantajan tulee antaa henkilöstön edustajille yhteistoimintamenettelyssä käsiteltävän asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot siten, että he voivat riittävästi perehtyä ja valmistautua käsiteltävään asiaan. Salassa pidettäviä tietoja saa kuitenkin antaa vain siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä yhteistoimintamenettelyssä lain mukaan käsiteltäväksi säädetyn asian käsittelyn kannalta. Edellä mainitut tiedot toimitetaan neuvotteluesityksessä.

Yritysvaikutusten arviointi: ei tarpeen.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. käynnistää yhteistoimintaneuvottelut, koska harkinnassa on sellaisia yhteistoimintalain mukaisia kunnan organisaatioon kohdistuvia toimenpiteitä talouden sopeuttamiseen liittyen, että on tarpeen aloittaa yhteistoimintaneuvottelut
2. että yhteistoimintaneuvottelut koskevat koko kunnan henkilöstöä ja ne alkavat maanantaina 27.10.2025.
3. valtuuttaa kunnanjohtajan ja johtoryhmän antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämiseksi
4. valtuuttaa kunnanjohtajan, hallintojohtajan, sivistysjohtajan ja teknisen toimen osastopäällikön sekä kunnanrakennusmestarin vastamaan neuvottelumenettelystä työnantajan edustajina ja nimeää neuvottelujen puheenjohtajaksi kunnanjohtajan
5. että ensimmäisiin neuvotteluihin mennessä pääsopijajärjestöt nimeävät edustajan ja varaedustajan neuvotteluihin neuvotteluiden sujuvuuden varmistamiseksi riippumatta yksittäisten henkilöiden mahdollisista poissaoloista.

Päätös

Hyväksyttiin.